

DE STRANDEN VAN JUTLAND

door

Thijs W. de Boer

Tijdens de afgelopen zomervakantie hebben Annelies, Joost, Jeppe en ik een tocht per camper gemaakt langs de kust van Jutland, Denemarken. Op een aantal plaatsen hebben we langs het strand naar schelpen en andere voorwerpen gezocht. Onze reisroute liep kris-kras door Jutland, maar voor de duidelijkheid zal in onderstaand verslag een zekere volgorde worden aangehouden.

Laten we beginnen aan de zuidwestkust, ten noorden van Esbjerg. Hier bezochten we het strand tussen Blavand en Vejers Strand. Op het eerste gezicht was hier niet zoveel bijzonders te vinden: voornamelijk algemene soorten die ook op ons strand aanspoelen. Bij Blavand echter lagen behoorlijke banken met voornamelijk grof gruis. Voorzover ik tot nu toe heb kunnen nagaan, bevinden zich hierin diverse wenteltrapjes, trapgeveltjes, pelikaansvoetjes en kleppen van Corbula gibba. De Amerikaanse zwaardschede was massaal vertegenwoordigd met juveniele exemplaren. Een soort die hier veel frekwenster aanspoelt dan op ons strand is de wulk. Levende exemplaren waren regelmatig te vinden. Annelies vond hier bovendien een fraai doublet van de paardemosse. Enkele aangespoelde dode zeehonden deden ons echter weer beseffen, dat het met de kwaliteit van het zeewater hier en daar niet zo best is.

Bij Søndervig, juist ten noorden van de Ringkøbing Fjord, namen we weer een kijkje op het strand. Dat was hier bedekt met grote platte stenen, waartussen heel weinig schelpen waren te ontdekken. Aan de duinvoet lagen enkele eierenesten van de wulk. In een ervan trof ik twee trapgeveltjes aan. Hier op het strand lagen vele plakken stookolie, het afvalprodukt van onze geöliede maatschappij.

De volgende plaats waar wij langs de oever speurden naar weekdierresten, was langs de Limfjord tussen Lemvig en Humlum. De weg loopt hier vlak langs de fjord en we vonden hier veel paardemosse, zowel in losse kleppen als doubletten. Verder mosselen, kokkels, alikruiken, strandgapers, muiltjes en een enkele Amerikaanse zwaardschede. Jeppe vond hier enkele prachtige versteende zeeëgels.

Via Thisted en Fjerritslev gaan we verder naar het noorden. Bij Slettestrand, waar de viskotters op het strand liggen, vonden we niet veel, enkel een paar doubletjes noordse rotsboorder tussen wiuvoetjes.

Nog verder naar het noorden, tussen Hirtshals (mooi zee-aquarium) en Skagen, bezoeken we het strand van Tversted. Hier geen gruis en weinig stenen, maar wel schelpen in de vloedlijn. Losse kleppen van Macoma calcarea, Pododesmus squama en Dosinia exoleta zijn hier algemeen en grote kleppen van de noordse rotsboorder en fragmenten van de pholade konden we ook zo nu en dan oprapen. Noordkrompen lagen er ook: van één cm tot volwassen exemplaren.

Op de meest noordoostelijke punt van Denemarken, waar je met het ene been in het Skagerrak en met het andere in het Kattegat staat, vonden we alleen enkele venusschelpen.

Van hieruit zakken we weer af naar het zuiden. Tussen Skagen en Albaek ligt een smal strand met op sommige plaatsen een dun lijntje gruis en hier en daar enkele grotere schelpen. Opvallend zijn de vele pelikaansvoeten, die hier zeer vers en van klein tot groot algemeen te vinden zijn. Penhorens zijn ook veel te vinden en de Turton's wenteltrap kon ook zo nu en dan worden opgeraapt. Uit het gruis kwamen enkele schepjes tevoorschijn en in een oude zeepok ontwaarde ik een exemplaar van Acmaea testudinalis. Van de tweekleppigen waren de meest opvallende soorten:

Thyasira flexuosa (vers), Mysia undata, Thracia papyracea (doublet) en Corbula gibba (vele juveniele, rozerode doubletten).

Enkele kilometers ten zuiden van de havenstad Frederikshavn ligt het mooie stadje Saeby. Ten noorden van Saeby lopen vanaf het strand strekdammen in zee. Op het strand tussen deze strek-

dammen troffen we grote hoeveelheden schelpen aan, waarbij losse kleppen van Phacoides borealis, veel volwassen pelikaansvoetjes, penhorens, Turton's wenteltrapjes en enkele kleppen Mysia undata en Macoma calcarea.

Zuidelijk van Saeby hebben we stranden bezocht bij Hals (ingang Limfjord), Øster Hurup en Kollund (Flensborg Fjord). Geen van deze stranden leverde echter iets anders op dan de ook bij ons zeer algemene soorten als kokkel, mossel, halfgeknotte strand-schelp etc., alsook een enkele Amerikaanse zwaardschede.

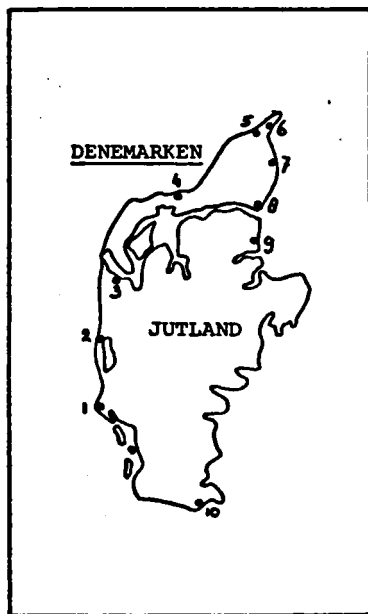
Samenvattend is onze conclusie, dat vooral op de stranden in het noorden van Jutland soorten te vinden zijn, die we op het Nederlandse strand slechts zo nu en dan tegenkomen.

Op sommige plaatsen langs de Noordzeekust (Vesterhavet, Westzee voor de Denen!) zijn, zij het in mindere mate, eveneens dergelijke soorten te vinden.

Langs de oostkust is zuidelijk van Hals weinig te vinden (althans op de plaatsen die wij hebben bezocht).

Het golvende landschap, de witte kerkjes, de blauwe houten viskotters, de pittoreske plaatsjes, de rustige wegen en niet in het minst de leuke vondsten doen ons terugzien op een geslaagde vakantie.

Mochten er onder de lezers zijn, die ook malacologische ervaringen hebben uit Jutland, dan zou ik die graag vernemen.

1. Blavand
2. Sødervig
3. Lemvig
4. Slettestrand
5. Tversted
6. Albaek
7. Saeby
8. Hals
9. Øster Hurup
10. Kolding